

Espanya un trimestre: 1'50 ps
 For. Id. 2'50
 Surt els dies 10-20 i 30 de cada mes.

Número solt: 15 cts

Redacció i administració
 Quatre Cantons, 3
 ARTA (Mallorca)

LEMAN

DESENARI CATOLIC MALLORQUI

ORVELL

Amon respectable amic
 Dr. J. Sureda Massanet

III

ELS «JUDICIS DE DEU» EN LA CARTA FRANQUESA

Un dels caires més dignes de ésser estudiats de la nostra primera constitució, és el que es refereix a l'administració de Justícia. El gran Llegislador convinsut, sens dubte, de l'importància excepcional que per la vida d'un poble té el gaudir d'una bona organització del Poder Judicial, va dedicar an això un bon nombre d'articles en el monument bàsic de la nostra legislació, els quals bastarien per si sols per posar en lloc preeminent el nom del que'ls va dictar, doncs alguns d'ells contenen principis que en l'actualitat son encara aspiracions fins i tot en els pobles més avançats. (1)

Lo capítol XVI que desterra dels Tribunals mallorquins els «Judicis de Deu», és un dels més notables per l'importància que tengué en aquell temps, doncs els dits «Judicis» eren allavors el mitjà de prova més usat pels Tribunals. Diu així l'esmentat capítol: «*Que no fassen batala*—Per al·lú crim o demanda no farets ab nos, ne ab batle, ne ab Cort de la Ciutat, batala per ferro calt, per home, ne per aigue, ne per nenguna altre cosa»

A aquests, «Judicis de Deu» o *batala*, com els anomena la nostra Carta Franquesa, tant en bogadurant els temps mitjers, consistien en certes proves a qu'es sometien els acusats, per assegurar-se de la seva culpabilitat o innocència, doncs es creia que la divinitat havia de fer patent la veritat, obrant un miracle a favor de l'innocent i deixant al culpable abandonat.

Aquestes proves se manifestaven així de dues formes diferents (2) les *ordàlies* (3) (o

ordalles, com diuen els textos antics) i la *batala* (o *duelo judicial*); la diferència entre una i altra consistia en que en les primeres la declaració de la divinitat es manifestava per medi de la força o matèria inorgànica, foc o aigua generalment, mentre que en lo desafi judicial (*batala* o *duelo judicial*) Deu donava a conèixer la veritat amb la victòria del innocent i derrota del culpable en el combat que havien de sostenir abdos.

Les ordàlies eren principalment dues anomenades «del foc» i «de l'aigua» (4)

1ª. La prova del foc; es feia amb una barra de ferro flametjant; l'acusat dejunava tres dies a pa i aigua, al tercer oïa missa, jurava ésser innocent, rebia la Sagrada Eucaristia, tot d'una agafava el ferro amb les mans, així l'havia de tenir durant cert temps, després li feien posar les mans dintre d'un sac que lligaven i segellaven curament el jutge i l'acusador, passats que fossen tres jorns, es rompien els segells, s'obria el sac i si no's veyia en les mans senyals de cremada era proclamada l'innocència del acusat que restava absolt sens necessitat d'altra cerimònia.

2ª. La prova de l'aigua, que podia ésser bullenta o freda; la primera dita també *prova caldària* consistia en treure del fons d'un recipient ple d'aigua en estat de ebullició, un anell o cert nombre de pedretes, si tenia força de voluntat per resistir i treure-les era innocent, cas contrari culpable. La prova de l'aigua freda era molt sencilla, es fermava la mà dreta al peu es querra de

presunt culpable i amb aquesta incòmoda posició se'l tirava de cap al mar (riu o estany), si nadava senyal, de culpabilitat i si s'en anava a fons, era reconeguda la seva innocència. (5).

La «batala» «desafi» (*duelo judicial*), consistia, com indica el seu nom, en un combat, precedit de certes solemnitats i cerimònies, entre l'acusat i l'acusador.

Aquest «Indici de Deu», era com ha dit un insigne autor (6) prova, sentència i execució a un mateix temps, doncs el que resultava culpable (en aquest cas és el vençut) quedava castigat pel vencedor, mentre que en les «ordàlies» després se li aplicava la pena assenyalada.

Es un vertader avens legislatiu eixa disposició que ve a suprimir tota mena de «Judicis de Deu» a Mallorca, i com la Carta Franquesa es va dictar per organitzar el nostre Regne es dedueix d'aquí no varem existir mai en nostra terra ni les ordàlies, ni el desafi judicial.

En el text del capítol inserat en primer lloc es veu la prohibició terminant dels «Judicis de Deu», tant en les causes civils, com en les criminals, quant diu «Per al·lú crim o demanda» «No farets ab nos, ne ab batle, ne ab Cort de la Ciutat»... L'expressió «ab nos» que empra el Rei Llegislador es deu entendre «devant nos» (devant el Rei); ni «devant», es a dir en presència, «del batle ni la Cort de la Ciutat»; anomena Rei, batle i Cort per comprendre tota la jerarquia judicial, doncs abans hem dit aquestes proves eren manades i presidides pels Tribunals. La paraula «ab» que havem traduït per «davant», es deu entendre en sentit extensiu de que les autoritats anomenades, no presenciaran, ni permetran ni molt menys ordenaran, les tals proves. Segueix diguent la disposició que comentam...

«batala per ferro calt, per home, ne per aigua, ne per nenguna altra cosa», que son respectivament, l'ordàlia del ferro, el desafi judicial, i l'ordàlia de l'aigua, i per fer encara més absoluta la prohibició s'afegeix la clàusula prohibitòria general que es conté en darrer terme.

Passaren encara dèsset anys abans d'ésser suprimits els «Judicis de Deu», dels demés tribunals de la Corona d'Aragó que hu foren per les Corts d'Oscà l'any 1247, i a Castella en l'Ordenament d'Alcalá més d'una centúria després d'haver estat prohibida la seva implantació a Mallorca, (aont com hem dit no existiren mai) es contenen encara disposicions reguladores del «riepto», o «batala per home», que diu la nostra Carta-Franquesa (7)

A mon entendre no cal fer comentaris; l'eloquència de les cifres que expressen les fetxes es estalvia de fer-ho, doncs és molt més convincent i expressiva que tot lo que poguéssim dir.

L. LUCIUS

Artà MCMXXVI

NOTES

1) Efectivament lo capítol XIX d'eix Cos legal estableix la Justícia gratuïta, cosa que no ha pogut lográ encara cap poble modern. Pons i Fàbregues. La Carta Franquesa etc. pag. 18.

2) Bernaldo d. Quirós tom XX pag. 300. Enciclopèdia Jurídica.

3) Deriva aquest vocable de l'anglo-saxó *ordal* equivalent a «Judici» o «sentència» Bernardó de Quirós tom XXIII pag. 814. En. Jur.

4) Antequera «Historia de la Legislación Española» pags. 119 i segs. Escriche. Tom III pag. 666 i segs.

5) Escriche 667, però lo Dr. Coll i Pujol Catedràtic de l'Universitat de Barcelona en los seus Apunts de Dret Penal diu tot el contrari, aixó és que si nadava era senyal d'innocència i si anava a fons culpable (pg. 217 any 1891 a 92)

6) Marián Marfil «Duelo» pag 725 i segs tom XII En. Jur.

7) Antequera pag. 121.

DESDE TERRES
D'AFRICA

SALUTAMOS AL POBLE D'ARTÀ

Encara que les circumstàncies per les quals m'he vist forçat a passar en el breu curs de ma vida, hagin tingut l'apariència d'haver abandonat al poble nadiu; el bres dolç al qual mans amoroses bressaven els somnis candorosos de ma infantesa; el jardí florit en que vaig viure els dies més feliços de meua existència; ni un sol moment t'he oblidat, poble benivolunt que sempre recordaré amb la fruïció de les coses que s'estimen sobre tot.

He seguit amb silenci i satisfacció fonda els progressos que poc a poc s'han anat implantant en ton interior i m'he alegrat de les passes qu'has donades cap als avenços moderns; he sentida una alegria íntima veient com els esports de moda han vist la llum dins la plana hermosa; i un goig que no't sé descriure ha omplert la meua ànima, sabent el nou horari dels trens que tantes comoditats donaran als viatgers.

I entusiasta com són en honrar la memòria dels qui en vida sabien practicar bé dins la població benévola he vist amb gran goig i simpatia el certamen organitzat per estimar a l'aplicació dels qui demà els homes de profit dins la vila posant émfasi importants en record de les dues persones inolvidables, que varen sobre dedicar la seua activitat a fer gran el poble en que una vegada la llum primera i l'altra hi visqué la major part de sa vida.

I poseït de l'alegria ingènua i sentida que tot bon patriota deu haver d'experimentar davant l'engrandiment de la vila nativa, he volgut donar-te ma present salutació filial, que l'anyoransa de l'allunyament la més fonda...

I perquè també fores bres de joves que deixaren la teua falda maternal per anar a pagar un sagrat dever a una Mare més gran que la que mos llança al món, lluitant per ella en aquest país avurrit, vuy dirte, encara que breument un esbós de la vida que duen aquets mateixos fills que't recorden a tots moments, i que viuen amb l'esperança de un dia llunyà, però que'ns somriu com una promesa de felicitat, tornar al refugi de pau i benhaurança qu'es ton braç amorós...

Trista, buida de goig, orfa de simpatia i tendresa, és la vida baix dels raigs de foc del sol africà. Trista perquè mai per mai veim l'expressió riallera d'un ser amic, ni senti'm e' calor d'una veu vestida de afecte i confraternitat; el record de la mare carinyosa qu'alguns deixarem a nostra roqueta, que soptadament enconama una oració perquè torà rient al seu costat son estimat fill, augmenta nostra tristesa i fa més fonda l'anyoransa qu'ompli nostre cor.

Aquí tots els qui's topen amb nosaltres sabem que perteneixen a una raça que no pot mirar-nos amb simpatia i que a

lo milló aixecaran contra isquiles duen la civilització, son bras nervut. Els carrers foscs, estrets i malsans del poblat s'Alcázar, lluny de cridar nostra atenció, pareix que mos són hostils amb la pudor forta que despedeixen.

Encara la nostra situació és gràfissima, per la tranquil·litat que envolta aquesta Zona. El més pasat, es varen sotmetre a la Autoritat del Mazjen, unes Kábiles veinades que fins llavors no havien parat de molestar la retxa avançada de les nostres posicions però desde aquella retxa, el sosseg no pot ja ésser més complet, fins al estrém de porer-se du a cap els convoys sense protecció.

Dotse som els fills d'Artà que la sort ens dugué a formar part de la Campaña Expedicionaria del Bilé, de Mahé que lluita en el Marroc; la major part d'aquets artanencs estan destacats a brokaus enclavats a vanguardia de la plassa; però tots viuen tranquils i animats, perquè la seua sort hagués pogut ésser més feresa.

Els moments de més alegria pels expedicionaris l'acte que més viva emoció els produeix és cuant reben carta de les seues famílies o amics. Llavors no pòreu contenir el goig; i amb delectació sublim van passant els ulls per les reixes d'unes que son de la mare santa que'ls parla del torment de sabréll allunyat d'ella desitjant el moment de abraçar-lo fortament; o de la carinyosa germaneta que li diu, plena de ventura que ja festeja un jove garrut, i que no l'oblida mai; o de l'aimada que sofreix el dolor de no poré escoltar les dolces paraules dictades per l'amor pur que sent en son pit, quant el sol va cap a la posta i els aucellets volen al niu buit; o d'un amic que li recorda quant junts seguien la riallera joveneta, qu'entrava dins casa, després de mirar-los dolçament, com una promesa...

I es quant han acabat de llegir qu'els seus pensaments volen al recó estimat i passen amb visió els dolços records de la juventut daurada, que mai més han de torná...

Ahí va repartir l'infanta Lluïsa d'Orleáns, el donatiu als soldats de la Colònia del Coronell Boloix de la que formen part totes les forces d'Alcázar en concepte de present de Nadal pagat per la Creu Roja. L'obsequi era una bufanda, una capseta garrida de bombons, dos pareys de calcetins, una botelleta de licor i una capsa de tabac; objectes que si bé tenen poc valor material representen l'abnegació i la simpatia d'una dama il·lustre, que sent ver afecte pels soldats.

L'aconteixement fou gran, tant que no pot ésser oblidat. Perquè dins la monotonia dels nostres dies grisos, el d'ahí és una estrella lluminosa, que sempre mirarem pipelletjar una flor fresca i bella que se'ns omple de perfumada dolçament...

Alcázar Kivir 28 gener 1926.

PERE ESTEVA

Sembra de ciprés

Recullint una idea llançada per un fill d'Artà, amic de la bellesa i fervent enamorat del bells reconstruccions artanencs, el Rt Sr Rector de la Parròquia Rt D. Juan Rubí i el Rt D. P. J. Sureda Pre. que cuida de S. Salvador, acordaren omplir de ciprés les gavetes dels costats de la llarga escalonada que puja al Santuari. La sembra s'ha feta i dins alguns anys podrem admirar com realzaran la bellesa d'aquell paratge les dues llargues fileres d'aquest arbre hermos.

Per tot comentari mos limitam a reproduir lo qu'en digué Z en el Correo de Mallorca en un de sos Comentarios.

El poco amor que se tiene al árbol se revela, por desgracia, en sobrados casos. ¿No tuvimos que levantar la voz, no ha muchos días, contra cierta iniciativa iniciada en las afueras de nuestra ciudad y que ha sido detenida tardíamente, puesto que ya han desaparecido los más copudos árboles de la alameda que se iba a destruir totalmente? Ya que no escasean, en este terreno, los hechos merecedores de censura, no pasemos en silencio los pocos que son dignos de aplauso.

Por esto queremos anotar, y anotamos con gusto, el ejemplo que nos ofrece hoy una de las más principales y pintorescas villas de Mallorca, la de Artà donde acaban de ser plantados buen número de cipreses a ambos lados de la cuesta que conduce al Santuario de San Salvador, desde cuyo miradero se goza de cautivante visión panorámica. El caso indica una certera comprensión de los valores decorativos. ¿Qué mejor árbol podía elegirse que el ciprés, para ornamento de tal sitio? ¿Que este árbol tiene un sentido funerario? También tiene un sentido clásico, que armoniza perfectamente con el ambiente de nuestra latina isla. Es sensible, en cierta manera, la imitadora, aplicación que damos, entre nosotros a árbol tan armónico como el ciprés. ¿No contrasta ello con el uso que se hace de él, por ejemplo, en Italia, donde no hay lugar en que no se le vea familiarmente, con una significación distinta de la que tiene aquí?

Bien estarán los flancos de la escalinata del santuario artanense, cuando levanten hacia el cielo los puntiagudos conos que hoy asoman a flor de tierra. Seguramente, entonces celebrarán el haber tomado la decisión de plantarlos, así el párroco de aquella villa, Rdo. D. Juan Rubí, como el Rector de San Salvador, Rdo. don Pedro José Sureda. ¿Quién no conoce el Calvario de Pollensa? Algo parecido a tan admirable sitio podrá ser, al andar del tiempo, la cuesta del encastillado santuario de Artà. Y he aquí cómo, sin grandes complicaciones, sino con la mayor simplicidad, se puede hacer una mejora artística, si se tiene un poco de buen gusto

Z.

ESPECTACLES

El dia 2 festa de la Candelera la potent Congregació Mariana d'aquest poble posà en escena an el «Teatre Principal» el drama el «Punyal del Godo» y la comèdia «El médico a palos»

El Teatre estava de gom en gom ha-

guent de posà cadires per mig dels passadissos per no bastar les butaques per la gran gentada que hi havia.

Abans de comensar, el president de la congregació Josep Alzina va fer sa presentació dels casi improvisats artistes i demanà an el públic que dispensas a un dels artistes que apesar d'un dol molt fresc, trebayas, perquè fent el paper mes important del drama no havia pogut ésser presindir d'ell. Acte seguit alsaren el teló i comensà la representació del «Punyal del Godo». Tots tregueren el paper de primera.

Desseguida se va fer un quadro plàstic que se va presentà inesperadament com una súblim visió del cel aont hei contemplarem la Verge Maria rodetjada d'hermosos angelets i adorada pel Patró dels Congregants St. Lluís i altres personatges.

Igualment se posà en escena la pintoresca comèdia titulada «El médico a palos» que va fer riure pe ses butxaques a tot el públic per lo be que la representaren i per veure una vegada més sortir en escena el popular i aplaudit còmic Jaume Massanet (a) Lluisset. Tots foren aplaudits.

Desde aquí don la més completa enhorabona i satisfacció an el Sr Directó D. Josep Sancho Pyre, President, Junta Directiva i congregants que tots ajudaren a fer surtir llinda dita funció aont s'hi demostra la part del profit que se treu de s'escola nocturna dins la mateixa C.M.

Deu vulga que com més prest milló les tornen representar i que no sigui sa derrera.

Artà 5 febrer 1926

RAFAEL NADAL

De Son Servera

A dins aquesta desena ha fetes diades de molt de vent que ha donada una tupada an els sembrats i los ha deixats que fan un poc de mala planta. Los falta una bona savó en general, per totes les terres primes.

—Dissapte d'aquesta setmana els quintos que han d'entrà en llista pactaren de fe una vegada; anaren a passar i agafaren molta cassa i diumenge feren es dinar a Ca'n Cupa o sia a sa fonda de l'amor'n Miquel Vives.

—Aquesta desena se ca-à en Jeroni (a) Carrió amb na Francisca (a) Dora.

Que Deu les do molts d'anys de vida per poder estar molts d'anys plegats.

—El carnaval segueix com els demés anys. Aquesta setmana és sa derrera i tornarem arribar an es bacallà que fa estona que no l'hem vist.

—D. Miquel Nebot (a) Leu ha comprat un auto Citroen per anar a passetjar els diumenges. Que Deu li doni vida per distrutar-lo.

—Dimarts el Rt Sr Rector mos donà conta de les obres de l'Església nova que van molt avant i encara queden molts de diners en existència; si no muda sa marxa prest la vorem acabada. Que Deu mos doni vida per poder-hi oir missa.

Corresponsal

Llista dels mossos d' Artá que enguany entren en el servici militar

Núm. Noms i llinatges

(alies)

1	Andreu Alzamora Cantó	Bisbe (América)
2	Llorens Amorós Sansó	Mossón
3	Miquel Artigues Gili	De Son Assopa
4	Juan Bernat Ginard	Pariret
5	Antoni Canet Llabrés	Canet de S'Auma
6	Miquel Canet Vidal	Xeret
7	Miquel Carrió Pomar	Fidevé de son Duc
8	Nicolau Carrió Pomar	id id
9	Francesc Escanellas Cantó	Mitjanit
10	Antoni Esteva Grimalt	Nonga (Es a América)
11	Guillem Esteva Riera	Moleta
12	Jeroni Ferrer Fobrer	Caminat
13	Nadal Ferriol Femenias	Ferriol
14	Josep Flaquer Lliteras	Xina
15	Pere Flaquer Mascaró	De Sa Granja
16	Antoni Flaquer Perelló	Gil
17	Clement Flaquer Sancho	De S'aumeta—Es a Amèrica
18	D. Josep Fuster Forteza	Acolit (As d'Oro)
19	Gabriel Garau Garau	Ros, de sa Alqueria Vella
20	Jaume Garau Muntaner	Revull
21	Antoni Gelabert Obrador	Jaumi
22	Rafel Genovard Nicolau	Sineu
23	Juan Gili Sancho	Colom
24	Jaume Ginard Genovard	Burle
25	Guillem Ginard Llaneras	Monseriu
26	Miquel Ginard Moll	Des Muli d'en Morey
27	Pere Ginard Pastor	De Serrall d'en Malhom
28	Jaume Llaneras Flaquer	Manyá
29	Miquel Lliteras Gelabert	Pusseta
30	Jaume Massanet Carrió	Busquer
31	Antoni Mesquida Sureda	Telabart
32	Antoni Nicolau Artigues	Butigueta (Es a Amèrica)
33	Antoni Palou Llabrés	Palou
34	Miquel Payeras Alzamora	Trenta
35	Jaume Piris Torres	Barrió
36	Miquel Rayó Ginard	Masset
37	Miquel Rosselló Massanet	Rosseyó
38	Antoni Rosselló Massanet	Galbis
39	Juan Salas Amorós	Salas
40	Antoni Salas Dalmau	Nonga
41	Juan Sancho Pastor	Corp (Es a Amèrica)
42	Sebastià Sansaloui Alzina	De Sa Duaya
43	Juan Sansó Guiserafré	Janeca
44	Jeroni Serra Lliteras	Pobló
45	Antoni Servera Mestre	Leu
46	Mateu Sureda Ferrer	De Cas Ferré de S'Hort
47	Antoni Sureda Massanet	Polet
48	Jaume Terrassa Font	Den Jaume des Pont
49	Pere Vaquer Dalmau	Vaquer

D'INSTRUCCIO

De s'estat que s'ha enviat al Exm. Sr. Governador dels artanencs qu saben lletgir i escriure en treim aquestes dades;

	De més de 40 anys	De 20 a 40	De 6 a 20	Total
Homes qui saben. 11 i es.	488	542	590	1615
» analfabets	422	186	231	840
Dones qui saben. 11 i es.	304	494	576	1374
» analfabets	723	235	255	1213

Aquestes dades son preses del patró de vezins.

RELLIGIOSES

PARROQUIA

Demà, que's el *Dijous llardé*, com actes de desagravi al S. Cor. de Jesús a les 9 se farà Exposició del Santíssim celebrant-se tot seguit Missa solemne. El decapvespre se cantaran Vespres, Completes i Laudes i al vespre funció de desagravi i reserva.

Diumenge dematí comensaran les Coranta Hores dedicades al S. Cor de Jesús amb totes les funcions de costum i acabaran el dimars a vespre. Predicarà el Triduo el Rt. P. Antoni Mojer.

Diumenge hei haurà també la Comunió general de les Fies de la Puríssima.

COREMA Els sermons de Corema enguany correran a càrrec del R. D. Jeroni Alomar Pvre. de Llubí

CONVENT

Diumenge passat acabaren els Exercicis Espirituals que s'havien fets durant tota la setmana pels Terciars i poble en general. La concurrència fou numerosa; especialment els vespres l'església s'omplia. Les donà el Rt. P. Antoni Mojer.

Diumenge decapvespre se feu l'acte de vestició i professió de Terciars, que foren bastants.

Demà també se faran en aquesta església els actes de desagravi acostumat els demés anys, amb Exposició del Santíssim.

FESTA DE NOSTRA PATRONA A PALMA

Diumenge pròxim, a la Parroquial Església de Sant Nicolau de Palma s'hi celebrarà solemníssima festa dedicada a la Patrona de la nostra vila la Mare de Deu de San Salvador amb ocasió de colocar en un dels seus altars l'hermos retaula, que com recordaran els nostres lectors se benehi aquí el segon diumenge de gener passat, manat fer per l'il·lustre artanenc D. Rafel Blanes Tolosa.

Predicarà el Rt. P. Juan Ginard de Sant Felip Neri, Artanenc. Per tenir aquest orador sagrat compromesos tots els demés diumenges, se tengué que perllongar la festa per el dia citat.

Es de creure que no quedarà cap artanenc dels qui viuen dins Ciutat que no comparegui a la solemne funció, en honor de la qu'es Mare de Deu i Mare de tots els fills de la nostra vila.

DE CA NOSTRA

METEOROLOGIA

Encara que som dins l'hivern fa un temps bastant bo. Pareix que tota l'hivernada se concentrà dins els mesos de novembre i desembre perquè feu allavors un fret intensíssim i casi se pot dir que no n'ha fet més. Els dies son bastant bons en general; sols n'ha fet alguns de vent fort. A l'aigo encara no l'hem vist ja n'hi ha qui la desitjen.

ESTAT SANITARI

Els dengues que diguerem hei havia han aumentat un poc. Son molts es qui jeuen dos o mes dies i després les passa. No obstant hei ha qualque cas de grippe. Aquesta ha causat una víctima En Toni Galbis, jove de 22 anys del carrer de Terrassa atacar d'aques-

ta malaltia amb uns quants dies arribà a la mort la setmana passada (a.c.s.) BROMA

Tota la temporada de Derrers dies el jovent passa las vetlades anant aquí i allà vestit grotescament a donar broma molestant el veíndai Aixó ha obligat el batle a fer una crida prohibint el donar broma pesada com també entrar dins les cases sense permis de l'amo i manant que en totes les quadrilles de desfresats que vagin pel carrer en menin el manco un amb la cara destapada respónguent per tots.

BENVENGUT

La setmana passada va esser aquí el famós pintor, fill d'Artá D. Pere Blanes Viala actualment Director de Belles Arts en la República del Uruguay que ha vengut a Mallorca per passar una temporada al costat de sa família. Sia benvengut.

PILOT

El nostre amic i col·laborador D. Jaume Garau (a) Bombu de Calarratjada ha acabada la carrera de Pilot amb brillants notes.

Sia enhorabona a ell i familia i Deu li doni bona sort en sa carrera i llarga vida per exercir-la.

MORTS

En aquesta desena devem consignar quatre morts: Mado Pastora vey de Coll de N'Abrines que feia ja molt de temps estava malata de gota. Na Fena de s'Eraveya de grippe. En Guillem Tirós de Sa Colonia, que estava a la flor del mon i pareixia que res li havia d'entrar; ha bastat un flemó a la gargamella per ocasionar-li la mort. En Galbis com hem dit morí jove de grippe.

Al cel sien tots ells i Deu doni molts anys de vida a ses respectives families.

REGISTRE

MATRIMONIS

Dia 1 de Febrer Juan Jaume Canet (a) Pistola amb Antonina Massanet Jaume (a) Batriona, ladrins.

4 Bartomeu Sureda Ferrer (a) Terrassa amb Margalida Estelrich de Son Calletes.

NEIXEMENTS

D. 27 Jener Elisabet Lliteras Ferrer, de Tofol Puseta i Magdalena Cap.

Dia 1 Febrer Catalina Suñer Garau fia den Toni Suñer i Na Maria des Pont

Dia 2—Elisabet Vives Casselles fia de Miquel Tit i Na Francinaina Novella.

Dia tres—Bernat Amorós Ferriol fty de Francesc de Sa Font Calenta i Maria Ferriol D. 4—Margalida Tous Tous fia de Jaume i Gabriela

MORTS

Dia 30 gener Miquel Pons Esteva (a) Xina de 87 anys de vellesa, D 31 Catalina Sureda Pastor (a) Pastora de 78 anys de Reblaniment cerebral.

D 1 febrer, Montserada Llabrés Carrió (a) Fena de 68 anys bronco mneumonia

D 3 Guillem Amorós Riera (a) Tirós de Sa Colonia de 41 anys de Septicemia.

24 Antoni Juan Torres (a) Galbis de 22 anys fadri Toxemia infecciosa.

Mercat d'Inca

Bessó a 245'00 pts. es quintà.

Biat a 28'00 pts sa cortera.

Xeixa a 28'50 pts. id.

Ordi maliorquí a 21'00 id.

» foresté a 20'50 id.

Civada mallorquina a 16'00 id.

» forastera a 15'50 id.

Faves veyes cuitores a 35'00 id.

Id. mal cuitores a 28'00 id.

» pel bestia novells a 28 id.

Biat de les Indies a 35'00 p. es 100 kg

Galinas a 1'20 sa tersa.

Pollastres 1'60. id.

Ous a 2'30 pts. sa dn.

Reservat per en
Guillem Bujosa (a) Ganancia

Prest sortirà l'anunci

VELOCICLISTAS!!

Antes de comprar una bicicleta, pedid informes de las "I. V. E. de la casa **UNION VELOCIPEDA ESPANOLA**.
Son las mejores. Han ganado **52** primeros premios en un solo año.

Para informes y compras, dirigirse

JULIAN GARAU :: CUEVAS DE ARTA

NOTAS:— Soy también Representante del **BANCO HISPANO COMERCIAL** del fabricante de escopetas, don **JOAQUIN FERNANDEZ** y de una casa de **TODA CLASE DE MAQUINARIA**.

SERVICIO DE CARRUAJES DE **BARTOLOMÉ FLAQUER** (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche de parte directo para Capdepera y Calarratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

DIRECCIÓN: ANGULO, 1.

Automòvils de lloguer DELS GERMANS **SARD (A) TERRES**

A cada arribada de tren van a l'Estació. Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.
Id. Son Servera n.º 29

ARTÀ.

Ensaimades i panets En lloc se troben millors que a la **PANADERIA Victoia** ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans palets, galletes, bescuits, rollats, i tota casta de pastisseria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTÀ

Disponible

VOLEU ESTAR BEN SERVITS? **EN JAUME PICO** (A) ROTCHET

te una Agència entre Artà i Palma i heu va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacèntic.

Artà: Palma n.º 3.

Si volen menjar bo i llegítim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTÀ

Te olis de primera i segona classes a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

Grandes Almacenes San José

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE!

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODOLLO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie.

Telefono 207 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES

PARA VESTIR DE TODAS CLASSES

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS PER POLLS, I Ponedores, INCUBADORES, ANELLES, PLANS I CONSULTES.

—H) CONSELL-MALLORCA (H—

AGENCIA DE ARTÀ A PALMA I VICEVERSA

DE

ANTONI GILÍ (A) COMUNA

Y

BME. FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA

DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24.

DIRECCIO Artà--Can Mangol, Angulo 1.

Can Comura--Pontarró 36.

CAFÉ SENSE MESTRANSA

de varies classes i preus

SEN TORRA CADA DIA

Venta en la botiga de comestibles d'en

JAUME CABRER

C. ANTONI BLANES.